

ТОДОР СТОЙЧЕВ
ЗА КНИГАТА НА ЛЕО ТАКСИЛ
„СВЕЩЕНИЯТ ВЕРТЕП“

chitanka.info

Много автори от древността до днес са посвещавали своето творчество на борбата против официалната църква и религия, стремели са се да подложат на безпощадна критика прикриваните под маската на „свещеното откровение“, на „божествената изповед“ отвратителни пороци на лицемерната християнска етика, използвана от църковните идеолози за усмиряване на негодуващите експлоатирани маси с балсама на стоящото „над“ класите християнско смирение и равенство.

Историята на религиозните учения блестящо потвърждава истината, че застаналата на стража на интересите на експлоататора християнска религия постепенно е подчинила на тези интереси най-възвишените и най-хуманните принципи на ранното християнство, където звучи силно протестът против господарите и богатите, против потисниците и експлоататорите. Докато в ранното християнство, появило се като идеология на робите, на градската и селска беднота, омразата към потисника е съчетана с идеята за събаряне на господарите-експлоататори и за установяване на хилядолетно „царство божие“ на земята, то след IV в. официалната християнска религия апелира за „любов към всички“, в това число и към експлоататора, за избавление и спасение от зло не в този, а в онзи, задгробния свят. Така се ражда образът на богочовека Исус Христос, с името на когото официалното християнство се заема ревностно да служи на господаря-експлоататор, оправдавайки всички негови произволи и престъпления. Сега отците на църквата, прикривайки земното неравенство и робството, призовават към мир и спокойствие, към любов и всеопрощение. От името на Христос те проповядват: „Обичайте враговете си, благославяйте онези, които ви проклинат, добро правете на онези, които ви мразят и молете се за онези, които ви обиждат и гонят.“ (*Евангелие от Матей, гл. 5, стр. 43-44*).

Тази социалнокласова роля на християнството е разкривана убедително от класиците на марксизма-ленинизма, които доказват в редица свои произведения преди всичко фалшивостта и реакционността на свещения принцип за „божествеността“ на частната собственост, считана от идеолозите на официалното християнство за *естествено право*. А щом това право е естествено и божествено, то безспорно борбата против него не може да не се счита за богохулство, за дело на дявола, на злите сили, на враговете на човечеството. И

макар в Евангелието на Матея да се изисква от вярващия „любов към враговете“, използващите „божественото откровение“ като духовно средство за смирение и подчинение на страдащите и роптаещите маси са си служили на дело не с блага дума, не с нравствени поучения, а с оръжието на насилието и жестокостта, без да пренебрегват ни най-малко порочните и престъпните средства на лъжата, измамата, лъжесвидетелството, кражбата и физическото унищожение на честно борещия се недоволен и бунтар.

Тази реакционна, антинародна роля на влязлата в съюз с експлоататора религия е била добре оценена от всички господари и палачи в класово-потисническата държава. „Абсолютно всички потискащи класи, подчертава В. И. Ленин, се нуждаят за опазването на своето господство от две социални функции: от функцията на палача и функцията на попа. Палачът трябва да задушават протеста и възмущението на потисканите. Попът трябва да утешава потиснатите, да рисува пред тях перспективи (това се върши особено удобно, когато не става нужда да се дават гаранции за «осъществимостта» на тези перспективи...) за смекчаване на бедствията и жертвите при запазване на класовото господство и по този начин да ги примирява с това господство, да ги отклонява от революционни действия, да подкопава революционното им настроение, да разрушава тяхната революционна решителност.“

И тази най-дълбока социална същност на господстващите в експлоататорското общество религии са разбулвали нерядко самите християнски теолози. От лицемерната фраза те понякога са преминавали към откритата и незасенчената от двуличието класово-експлоататорска истина, разкриваща по най-убедителен начин съюза на църквата с грабителите и владетелите на земните блага. Един от ярките дейци на християнската църква, наречен от нея „блажени“ Августин, заявява съвсем откровено: „Безкрайно задължени на Христос са богатите, защото той поддържа добрия ред в техните домове и стопанства. Христос превръща лошите роби в добри.“

Затова никак не е случайно, че най-видните и отговорни духовници винаги са изисквали едностранно спазване на християнските добродетели. Те са апелирали за „кротост“, „смирение“, „любов“, „всеопрощение“, „отричане от земните богатства“ единствено към експлоатираните и безправни маси, а в същото време,

са благославяли най-големите престъпления на владетелите и господарите. Църквата съди неверниците и ги изпраща на кладите, подлага на нечувани жестокости борците за свобода и социален прогрес. „Светата инквизиция“ на католицизма всява ужас сред народа и взема толкова много жертви, колкото и войните, които през Средновековието обикновено са се водели в името на бога, за спасението на божи гроб и т.н.

В своята забележителна книга „Свещеният вертеп“ Лео Таксил, чието истинско име е Габриел-Антоан Жоган-Пажес (1854–1907), разгадава по най-убедителен и безспорен начин една обикновена истина, а именно — официалната християнска идеология, доколкото е синтезирано геологическо отражение и оправдание на интересите на експлоататорските класи, на господстващите реакционни сили в обществото, не е и не може да бъде израз на всенародната и възвишената нравственост, на идеалите за доброто, истината, на благородния стремеж към действително земно щастие. Та нали нравствеността в класовото общество е неизменно класово явление, а възвишените морални добродетели са достояние само на онези класи, които са по своята най-дълбока природа демократични и прогресивни. Реакционните експлоататорски класи винаги са създавали реакционни политически, философски, морални, религиозни и други системи и учения, които са били използвани и се използват активно и днес в борбата за защита на интересите на привилегированите класи, на експлоататорското малцинство.

Лео Таксил в „Свещеният вертеп“ е разкрил върху фона на изобилен фактически, документално-исторически материал порочната, отвратителната по своите замисли и цели, злодейска и антихуманна по своята същност практическа дейност на висшите, ръководните дейци и кръгове на католическата църква от създаването ѝ до наши дни. Божиите служители, подобно на всеки експлоататор, са имали една съкровена идея и мечта — да трупат богатства, да живеят в разкош и разврат. Безспорно между духовниците всякога е имало и има много честни хора. Ала не те са определяли насоката и задачите на католическата църква. Начело са заставали по принцип корумпирани и нравствено деградирани духовници, които Лео Таксил е разкрил като истинска язва на обществото, характерна за хищните и антинародни господстващи класи — жаждата за богатства и власт, пред които са

били напълно безсилни всякакви морални принципи и „божествени заповеди“. И тук няма нищо неестествено и чудно, защото висшето духовенство е било неразделна част от господстващата класа и е носело в себе си всички нейни пороци.

Като говори за „светите развратници“, Лео Таксил никак не е склонен да ги разглежда като изключително рядко явление. „Какво пък, заявява той, нека се обърнем към историята и се опитаме да докажем, че негодниците не са чак толкова голяма рядкост между свещенослужителите, докато честните хора, напротив, блестят сред тях като бисери в купчина тор. Бисерите естествено заслужават слава и чест, а на тора мястото му е на бунището!“

Книгата на Лео Таксил е своеобразна енциклопедия на нравственото падение на висшите католически духовници, които в името на бога организират и раздухват братоубийствени войни, проливат кръвта на много свои съперници, за да запазят под своя власт папския престол. Те воюват с всички средства за натрупване на огромни богатства, тънат в разкош и разврат, организират заговори и физическо унищожение на всеки, който е съзрял в тях лицемера, измамника, прелюбодееца, престъпника.

Потресаващи са данните, които авторът привежда за първия светец на новата църква — император Константин, който в 325 г. признава християнството за официална религия. „Клерикалите, пише Таксил, много се гордеят с император Константин, но всъщност съвсем напразно. Нека изброим накратко някои подвизи на този император. Той заклал собствения си син Крисп, удушил в банята жена си Фауста, наредил да убият дванадесетгодишния му племенник Лициниан, който по-късно можел да му поиска сметка как императорът се е отървал от неговия баща — съпруг на родната сестра на Константин. Ето каква милосърдна любов проявявал този велик светец към своето семейство по същото време, когато възглавявал прословутия Никейски събор, призван да създаде символа на християнската вяра.“

Лео Таксил с язвителна злъч пише за четиридесет и шестия папа Сикст III, който заемал светия престол от 432 до 440 г., и се изявил като мъж на място. „Светият отец смятал, че манастирите и харемите са едно и също нещо; и в едните, и в другите трябва да се разпорежда само един мъж.“ А за шестдесет и шестия папа Григорий, изобретил така нареченото чистилице, той казва: „С появата си чистилицето

донесло купища индулгенции и литургии за 3 франка, 100 су и 1 луидор. Не отминавайте църковния дискос, благочестиви вярващи! Не се скъпете, развържете кесията си, а ние пък ще се постареем да облекчим страданията на баща ви и всички ваши близки! Амин!“ Папа Григорий бил един от първите, които разбирали, че властта на клириците се гради върху невежеството и затова насочил цялата си дейност към една цел — да замъгли съзнанието на римския народ. „По негово нареждане, отбелязва Таксил, се унищожавали античните книги, ръкописи, картини и статуи, паметници на изключително богатата езическа култура. От тази гледна точка властването на тоя враг на просветата се оказало не по-малко съдбовно от всички нашествия на готи, хуни и вандали.“

А по време на понтификата на папа Адриан III католическата крепост на вярата завоювала нови победи. „През оная епоха държавните и църковните длъжности се добивали с помощта на убийствата или златото. Изневярата и кръвосмешението били нещо обикновено, когато се касаело за постигането на целта. Известно е, че в папския дворец в Рим се продавали на публичен търг епископски титли.“

И заедно с безпощадната критика Лео Таксил често прибегва и до злъчната ирония. Като говори за римския папа Стефан VI, прославил се с борбата против дошлите от Алжир скакалци, той пише: „Светият отец наредил да раздадат на земеделците светена вода, за да поръсат нивите и лозята: все пак трябвало да се води някаква борба с ужасните паразити! Някои летописци разказват, че светената вода наистина помогнала... Твърде възможно е тези лакомии същества да са умирали... от смях!“

А ето как авторът описва подвизите на папа Стефан VII, на когото хрумнала идеята да изрови от гроба тялото на своя предшественик папа Формоз, което лежало в земята вече седем месеца, и да го накаже за извършените от него престъпления. „Пред събралите се висши духовници в Рим било разиграно ужасяващо зрелище: домъкнали за краката трупа на Формоз и го настанили на трона; облекли го с папските одежди и надянали на главата му тиарата, сложили в ръката му жезъла. Назначили на покойника адвокат — наистина не толкова за защита, колкото за публично покаяние. От името на клиента си, който не можел нито да потвърди, нито да

опровергае обвиненията, този наистина странен защитник обвинявал доверителя си във всички смъртни грехове. След неговата реч светият отец прочел присъдата, по силата на която Формоз бил отлъчен от църквата, и с един ритник съборили бившия папа от престола. Но дори и този акт на диво зверство не укротил побеснелия кретен; по негово нареждане свалили от трупа свещения филон, отсекли му трите пръста на дясната ръка, строшили му ръцете и краката и едва след като палачът му отсякъл главата, обезобразените останки били хвърлени в Тибър.“

Като описва подвизите на католическата църква през IX в., Лео Таксил се позовава на хрониката на кардинал Бароний, който пише: „Никога никакви раздори, нито граждански войни, нито преследвания срещу езичници или гонения срещу еретици и схизматици не са причинявали на църквата толкова страдания, както тези чудовища, които завладяха трона на Христос чрез симония и убийства... Римската църква се превърна в безсрамна уличица, покрита с коприна и украсена със скъпоценни камъни, публично проституираща срещу злато. Латеранският дворец се превърна в гнъсен вертеп, където духовници от всички националности си оспорват с продажните жени първенството по разврат и разюзданост.“

Лео Таксил е събрал убийствени за хвалещите се с кръстоносните походи католически духовници и чрез многобройните позовавания на летописците от онова време показва, че стичащите се под църковните знамена хора „са тръгвали за Азия само от любов към грабежа и защото в родния им край нямало вече какво да се граби“. Той привежда думите на един католически автор, който твърди: „Бандите на кръстоносната войска се състояли от авантюристи, клетвопрестъпници, прелюбодейци, разбойници и убийци; грабежът бил за тях истинската цел на този поход“. А каноникът Гвиберт и йезуитът Мембур, подчертава Таксил, „признават, че армията на кръстоносците приличала на гигантска разбойническа банда“.

Твърде много се прославя католическата църква с масовото избиване на еретиците, имотите на които се конфискували в полза на папата. Особено жестока е била разправата с първата секта — на тюрлепените. „Из цяла Франция пламнали клади. Броят на жертвите на папската алчност и кралският фанатизъм бил толкова голям, че в много градове трябвало да се построят нови затвори. Сектата на

тюрлепените била изтребена до крак, а сандъците на папската хазна пращели от злато.“

Много са ужасяващите факти, които привежда Лео Таксил, за да характеризира поне отчасти дейността на висшето католическо духовенство, на Ватиканската цитадела, проляла реки от кръв в борба против свободомислието и отстояващите своите народностни интереси зависими народи, против американските индианци в името на насилствената им евангелизация, против хугенотите във Франция през чудовищната Вартоломеева нощ на 24 август 1572 г. Те заставят читателя, ужасен от престъпленията на една от най-влиятелните религии, да подложи на сурова преоценка своето отношение към това гнездо на раздора, нравствената безпътица и престъпността.

Затваряйки последната страница на книгата на Лео Таксил, читателят с основание се пита: накърнила ли е авторитета на католицизма антихуманната практика на папските сановници? Съдействала ли е за обезверяването на католическите маси активната борба на духовенството против разума, свободата, демокрацията и социалния прогрес? Отвращавала ли е хиляди католици престъпната борба на папите за богатства и власт, за изкореняване живото дърво на свободомислието?

Историческата практика дава най-точния отговор на тези въпроси. Католицизмът се е утвърдил и развивал като доктрина за класово господство и потисничество, за сломяване съпротивата на онеправданата и изнемогваща под оковите на експлоатацията селска и градска беднота, за загасяване с дива злоба и жестокост на всяка искра на свободомислието и атеизма.

Тогава как е могла да се запази религиозността до наши дни и в някои страни да има все още достатъчно силно влияние?

Отговор на този въпрос ни дава марксистко-ленинското учение за гносеологическите (познавателните) и класовите корени на религиозната вяра. Докато съзнанието на обикновения човек е безсилно да долови обективните закономерности в развитието на природата и обществото, дотогава то по един или друг начин ще ги обяснява и със свръхестествени сили и същества. Но тази идея за свръхестественото и божественото отдавна би била изключителна рядкост, ако илюзорните продукти на съзнанието не се подхранваха и не оживяваха от реалното човешко безсилие пред злите сили на

експлоатацията и робството, които държат в ръцете си огромни средства за идеологическо и психологическо въздействие, за замъгляване и дезориентация на човешката мисъл.

Тъкмо поради това Маркс, Енгелс и Ленин винаги са ни предпазвали от всякакви увлечения към просветителството. Пропагандата на знанията, на атеизма сама по себе си не е в състояние да избави човека от бездната на отчаянието и безсилието. За този истински скок в интелектуалното развитие на човека са необходими коренни, обществени преобразования, извършвани системно върху премахнатата частна собственост върху основните средства за производство. Тогава, в социалистическото общество се създават за пръв път реални условия за постепенно и масово преодоляване на религията, за изживяване на всякакви наивни представи за свръхестественото и божественото. И все пак този процес е достатъчно продължителен, тъй като и при социализма една част от трудещите се остава в една или друга степен чужда на научните знания за обективните закони на общественото развитие и съзнанието ѝ се движи в рамките на обикновените, житейските изводи и заключение. Съвършено естествено е, че религията ще изчезне напълно едва тогава, когато висшата фаза на новия строй осигури всички необходими условия за широко, бурно и всестранно развитие на неизчерпаемите заложи и възможности на човешкия ум. При тези условия, когато социалното благополучие на хората се съчетава щастливо с техния умствен, интелектуален разцвет, религията, като примитивна представа за света и човека, ще се превърне в изключително рядка интелектуална и битова отживелица, носеща в себе си аромата на миналото и спомена за него, но нишките между вярата в свръхестественото и обществения живот ще се окажат раздробени и разкъсани и тя по силата на историческата необходимост ще бъде обречена на изчезване и пълно отмиране.

Днес следователно най-добрият начин на борба против религиозната суеверност и заблуда е постоянното и широко издигане съзнанието на масите до равнището на огромните по своето настоящо и бъдещо значение задачи на социалистическото строителство и произтичащите от него несравними предимства на новия строй пред язвите и пороците на капитализма, изправящ постоянно човечеството

пред прага на все по-големи социални противоречия, бедствия и унищожителни войни.

Ето защо, прочитайки книгата на големия хуманист и атеист Лео Таксил „Свещеният вертеп“, ние оставаме възхитени не само от неговата смелост, гражданска доблест, но и от изумително точното му прозрение относно бъдещето на религията, която в съвременната епоха на бурен разцвет на науката и културата, на прогресивно развитие на обществените отношения, отърсващи се решително от оковите на робството и експлоатацията, търпи и ще търпи неизбежно унищожителните удари на научно-техническата революция, на социалния прогрес. Омаломощена и изтласкана от растящото влияние на човешкото могъщо господство над природната и обществената среда, тя ще се оказва все повече и повече истинска развалина, сломена от непокорния и величав подвиг на най-големия творец на свободата, щастието и прогреса — свободния от оковите на робството и потисничеството човек, навлизащ победоносно в най-дълбоките тайни на света и превръщащ непознатите довчера сили в покорни и могъщи великани и властелини.

Проф. Тодор Стойчев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.